

Bruxelles, 7.12.2016
COM(2016) 940 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

INVESTIȚIA ÎN TINERII EUROPEI

INVESTIȚIA ÎN TINERII EUROPEI

„Asistăm în prezent la formarea în interiorul frontierelor Uniunii Europene a unui al 29-lea stat. Este statul celor fără loc de muncă. Un stat în care tinerii sunt șomeri; un stat în care oamenii sunt excluși, abandonați, lăsați să se descurce pe cont propriu. Aș vrea să văd că acest al 29-lea stat membru redevine un stat membru normal.”

Jean-Claude Juncker,

Declarația de deschidere a sesiunii plenare a Parlamentului European, 15 iulie 2014

„Așa cum investim în îmbunătățirea condițiilor de trai în străinătate, trebuie să investim deopotrivă pentru a răspunde la crizele umanitare de pe teritoriul nostru. Și, mai presus de toate, trebuie să investim în tinerii noștri. Nu pot accepta și nu voi accepta niciodată ca Europa să fie și să rămână un continent al șomajului în rândul tinerilor. Nu pot accepta și nu voi accepta niciodată ca o generație de tineri, cea a „Mileniului”, „Generația Y”, să fie, pentru prima dată în ultimii 70 de ani, prima generație mai săracă decât cea a părinților lor. Bineînțeles, această responsabilitate le revine în principal guvernelor naționale, dar Uniunea Europeană poate sprijini eforturile lor.”

Jean-Claude Juncker,

Discursul privind starea Uniunii, 14 septembrie 2016

Proiectul european înseamnă construirea unui viitor mai bun pentru cetățenii europeni. Acesta înseamnă, de asemenea, să investim în tineri, oferindu-le noi oportunități și ajutându-i să le valorifice, și să creăm tinerilor condițiile pentru a beneficia de cel mai bun start în viață, prin investiții în cunoaștere, competențe și experiență, ajutându-i să își găsească un prim loc de muncă sau să se formeze pentru a-l obține și oferindu-le posibilitatea de a-și face auzită vocea. Investiția în tineri pune bazele unei societăți echitabile, deschise și democratice, unei mobilități și incluziuni sociale, precum și unei creșteri economice și unei ocupări durabile a forței de muncă.

1. O necesitate urgentă de a investi în tinerii din Europa

În ultimii ani, situația tinerilor s-a îmbunătățit în multe privințe: șomajul în rândul tinerilor a scăzut de la un nivel de vârf de 23,9 % în 2013 la 18,5 % în 2016, cu o scădere cu peste 10 % doar pe parcursul anului trecut. Rata cazurilor de abandon școlar timpuriu din sistemele de educație și formare a scăzut de la 17 % în 2002 la 11 % în 2015. În categoria tinerilor de 32-34 de ani, rata de absolvire a învățământului terțiar a crescut de la 23,6 % în 2002 la 38,7 % în 2015.

Cu toate acestea, criza a afectat tinerii în mod deosebit, iar combaterea șomajului în rândul acestei categorii a populației rămâne o prioritate. Peste 4 milioane de tineri din UE sunt șomeri, prin urmare tinerii europeni au fost cei mai afectați de criza economică și mulți dintre ei se confruntă în continuare cu o situație dificilă. Rata șomajului în rândul tinerilor din UE este încă dublă față de rata generală a șomajului, în unele state membre aceasta atingând un nivel de peste 40 %. Aceste cifre nu oferă o imagine completă, întrucât mulți tineri nu sunt înregistrați ca șomeri și nu sunt în căutarea unui loc de muncă din cauza unor factori diverși, cum ar fi responsabilitățile familiale sau problemele de sănătate, dar și sentimentul de descurajare și lipsa stimulentei de a se înregistra ca șomer. În total, aproximativ 6,6 milioane de tineri nu sunt nici încadrați profesional și nici nu urmează un program

educațional sau de formare (NEET), iar unii dintre ei se regăsesc în această situație de mulți ani.

Un alt motiv de îngrijorare este că nu toți elevii au acces la o educație de calitate și că o mare parte din ei au un nivel redus de competențe de bază. 11 % din tineri au părăsit timpuriu școala, fără un titlu de calificare, ceea ce le limitează șansele de a găsi un loc de muncă. Aproximativ 60 % dintre cei care abandonează timpuriu școala sunt șomeri sau inactivi. În medie, este mai probabil ca tinerii care provin din familii de migranți (care reprezintă o parte din ce în ce mai mare a populației tinere în majoritatea statelor membre ale UE¹) să abandoneze timpuriu școala și să aibă rate mai mari de neîncadrare profesională, într-un program educațional sau de formare². Potrivit datelor din cel mai recent studiu PISA, ponderea elevilor care au un nivel scăzut de competențe în domeniul științelor și al cititului este în creștere. În domeniul științelor, față de studiul precedent, ponderea elevilor cu rezultate slabe este mai mare cu patru puncte procentuale (de la 16,6 % în 2012 la 20,6 % în 2015), iar în ceea ce privește cititul, aceasta este cu aproape două puncte procentuale mai mare (de la 17,8 % în 2012 la 19,7 % în 2015). Ponderea persoanelor cu un nivel scăzut de competențe în ceea ce privește matematica a înregistrat un nivel chiar mai ridicat (22,2 % în 2015, în creștere ușoară de la 22,1 % în 2012). Acesta este un regres major, care subliniază necesitatea urgentă de a revizui funcționarea sistemelor de educație europene. Peste 20 % din copiii cu vârstă școlară întâmpină dificultăți în rezolvarea unor exerciții simple de matematică. Peste 16 % au probleme cu materiile legate de știință și peste 17 %, cu cititul³. Numai unul din patru tineri a raportat că a obținut unele competențe digitale prin educație formală. Elevii dintr-un mediu socioeconomic precar sunt suprareprezentați în grupul de elevi cu performanțe slabe, ceea ce conduce la un risc de transmitere a sărăciei și a excluziunii sociale de la o generație la alta⁴.

În acest context, mulți tineri nu privesc cu încredere către viitor. 57 % dintre ei consideră că tinerii sunt excluși din viața economică, socială și democratică⁵. În același timp, tinerii sunt dornici să se implice și să participe la viața societății. Situația și perspectivele tinerilor nu sunt compatibile cu economia socială de piață a Europei și cu prioritatea Comisiei de a stimula crearea de locuri de muncă, creșterea economică și investițiile. După cum a subliniat președintele Juncker în discursul său privind Starea Uniunii, există riscul ca generația „Mileniului” „Generația Y”, să fie, pentru prima dată în ultimii 70 de ani, prima generație mai săracă decât cea a părinților lor. Această situație este cauzată și de evoluțiile economice și demografice la nivel mai larg din societățile europene și de modul în care sunt distribuite bogăția și oportunitățile între generații, criza din ultimii ani agravând tendințe mai profunde.

¹ În 2014, 20 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 15-29 ani din UE erau tineri de origine străină și nativi cu părinți născuți în străinătate, Eurostat, 2014. În 2015, peste patru din cinci respondenți (83 %) dintre persoanele care au solicitat pentru prima dată azil în UE-28 aveau mai puțin de 35 de ani.

² Aproape un sfert din resortisanții țărilor terțe cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani părăsesc timpuriu școala, comparativ cu aproximativ 10 % din tinerii care trăiesc în țara lor de cetățenie. Rata tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare este mai ridicată în rândul resortisanților țărilor terțe cu vârste cuprinse între 20-34 de ani (32,7 %) în comparație cu cetățenii UE (18,0 %), iar situația este gravă îndeosebi în cazul femeilor (43,0 %).

³ Sondajul PISA al OCDE evaluează periodic competențele de bază ale elevilor cu vârsta de 15 ani.

⁴ Pentru detalii privind legătura dintre rezultatele școlare slabe și statutul socioeconomic: Monitorul educației și formării, 2015.

⁵ Sondajul Eurobarometru „Tinerii europeni în 2016”, a se vedea:

<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/20160504PVL00110/European-youth-in-2016>

Aceasta este o luptă pe care Europa trebuie să o câștige. O perioadă de șomaj la începutul vieții active implică o situație personală dificilă și poate avea un impact negativ pe tot parcursul vieții. Victoria împotriva șomajului în rândul tinerilor se obține prin încadrarea în locuri de muncă de calitate a unui număr cât mai mare de tineri. Aceasta este o condiție indispensabilă pentru ca Europa să își asigure o creștere economică și o prosperitate durabile. Găsirea de soluții pentru situația tinerilor pe piața forței de muncă este, de asemenea, o chestiune de echitate socială și, în cele din urmă, de credibilitate a modelului economic și social al Europei.

Comisia propune eforturi reînnoite de sprijinire a tinerilor. După discursul privind Starea Uniunii, în Foaiă de parcurs de la Bratislava convenită de liderii UE din 27 de state membre s-a stabilit necesitatea de a oferi perspective mai bune tinerilor printr-un sprijin suplimentar pe care UE să îl acorde statelor membre pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor și prin consolidarea programelor UE dedicate tineretului. Răspunzând acestui apel, prezenta comunicare propune acțiuni prin care să se investească într-un mod mai eficace în tineri. Scopul este de a-i ajuta să valorifice oportunitățile și să se integreze bine în societate, să devină cetățeni activi și să aibă o carieră profesională de succes. Această inițiativă se referă la modul în care UE și statele membre își pot intensifica eforturile pentru a oferi tinerilor sprijinul, educația, formarea profesională și oportunitățile în materie de locuri de muncă pe care aceștia le merită. Comunicarea face parte dintr-un pachet mai amplu de măsuri prin aplicarea cărora tinerii să dispună de perspective mai bune. Ca parte a acestui pachet, Comisia lansează Corpul european de solidaritate⁶ și prezintă o Comunicare privind îmbunătățirea și modernizarea educației⁷.

2. Acțiunea UE în favoarea tinerilor

Principala responsabilitate pentru politicile și măsurile destinate tinerilor le revine statelor membre, ca și în ceea ce privește explicarea sprijinului și a beneficiilor oferite prin acțiunile UE. Statele membre dețin principala responsabilitate în ceea ce privește politicile în domeniul ocupării forței de muncă, al educației, al formării și al tineretului, însă Uniunea Europeană are rolul de a sprijini eforturile statelor membre și și-a asumat acest rol de multă vreme, în special actuala Comisie, care a pus un accent puternic pe ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, mai ales pe derularea Garanției pentru tineret, printr-o finanțare anticipată a Inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri” în 2015 și, mai recent, în 2016, a Noii agende pentru competențe în Europa. De prea multe ori, beneficiarii acțiunii UE nu știu cine a acordat sprijinul: politicile și acțiunile care au fost inițiate la nivelul UE sau care beneficiază de sprijinul financiar al UE au adesea rezultate remarcabile, dar, întrucât sunt furnizate prin intermediul autorităților naționale, regionale sau locale, multe persoane nu sunt conștiente de rolul UE în aceste măsuri.

2.1. Reducerea șomajului în rândul tinerilor

Combaterea șomajului în rândul tinerilor rămâne o prioritate majoră pentru UE. Promovarea ocupării forței de muncă reprezintă o preocupare de interes comun, împărtășită de toate statele membre. Uniunea Europeană sprijină statele membre prin intermediul unei game de politici și acțiuni și al unor mijloace financiare specifice.

⁶ COM(2016) 942 final.

⁷ COM(2016) 941 final.

În cadrul **semestrului european de coordonare a politicilor economice**, UE oferă statelor membre consiliere politică și orientări⁸ în vederea promovării de reforme structurale care să faciliteze integrarea tinerilor pe piața forței de muncă. Domeniile prioritare în cadrul semestrului european 2016 au fost politicile active în domeniul pieței forței de muncă, abandonul școlar timpuriu, îmbunătățirea accesului la educație și formare al grupurilor vulnerabile, relevanța educației din perspectiva nevoilor pieței forței de muncă, învățarea la locul de muncă și stagiile de ucenicie și sprijinul specific destinat tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare. Sprijinul financiar acordat prin fondurile structurale și de investiții ale UE corespunde acestor orientări politice (a se vedea caseta).

Exemple de acțiuni ale UE pentru tineri în domeniul ocupării forței de muncă:

- din ianuarie 2014, peste 14 milioane de tineri au intrat într-unul dintre programele naționale de **Garanție pentru tineret**, a căror instituire a fost decisă în 2013. De atunci, aproximativ 9 milioane de tineri au acceptat o ofertă de loc de muncă, și-au continuat educația, ucenicia sau formarea. **Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri**, care reprezintă o sursă de finanțare cheie din partea UE pentru a promova derularea Garanției pentru tineret, a fost lansată în 2013 și i s-a alocat un buget total de 6,4 miliarde EUR.

- **Fondul social european** a investit timp de 60 ani în competențele, educația și formarea tinerilor. Între 2007 și 2013, Fondul social european (FSE) a sprijinit peste 30 de milioane de tineri. Între 2014 și 2020, din FSE se alocă peste 6 miliarde EUR pentru măsuri de îmbunătățire a integrării tinerilor pe piața forței de muncă și 27 de miliarde EUR pentru măsuri în domeniul educației și formării.

- În aceeași perioadă, 6,8 milioane de tineri vor putea utiliza infrastructuri pentru educație noi sau îmbunătățite în 15 state membre, prin finanțare pusă la dispoziție din **Fondul european de dezvoltare regională**.

- din **Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală** se vor investi 2 miliarde EUR, în aceeași perioadă, în formare și servicii de consiliere care să sporească, de asemenea, competențele tinerilor și capacitatea lor de inserție profesională, iar 7 miliarde EUR se alocă pentru sprijinirea întreprinderilor nou-înființate din mediul rural, cu accent puternic asupra tinerilor.

- **Banca Europeană de Investiții** sprijină, prin intermediul programului „Competențe și locuri de muncă – Investiții pentru tineret”, investițiile în capital uman (de exemplu formare profesională, împrumuturi pentru studii și programe de mobilitate - în valoare de 7 miliarde EUR, în perioada 2013-2015) și oferă acces la finanțare legat de încadrarea în muncă a tinerilor în IMM-uri (26 de miliarde EUR alocate IMM-urilor beneficiare în perioada 2013-2015)⁹.

În ultimii ani, derularea **Garanției pentru tineret** a contribuit la îmbunătățirea situației de pe teren. Garanția pentru tineret a fost propusă de Comisie și adoptată printr-o recomandare a Consiliului¹⁰ de către statele membre în 2013. Este un angajament politic ca fiecare tânăr de

⁸ Aceste orientări sunt recomandări specifice fiecărei țări, emise în contextul coordonării la nivelul UE a politicilor fiscale, economice și de ocupare a forței de muncă („semestrul european”).

⁹ <http://www.eib.org/projects/priorities/investing-for-youth/index.htm>

¹⁰ Recomandarea Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (2013/C 120/01).

până în 25 de ani să primească o ofertă de bună calitate de angajare, de continuare a educației, de intrare în ucenicie sau de efectuare a unui stagiu, în termen de patru luni de la momentul în care a devenit șomer sau de la momentul în care nu mai participă la activități de învățământ formal. Pe lângă alte instrumente esențiale ale UE, cum ar fi Fondul social european, a fost lansat un instrument financiar al UE dedicat tinerilor - Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri - pentru a sprijini punerea în aplicare a Garanției pentru tineret în regiunile cele mai afectate de șomajul în rândul tinerilor. Pentru a accelera punerea în aplicare pe teren a Inițiativei locuri de muncă pentru tineri, la începutul anului 2015 Comisia a pus la dispoziție anticipat 1 miliard EUR. În plus, în septembrie 2016, ținând cont și de primele rezultate ale punerii în aplicare, Comisia a propus să majoreze și să extindă pachetul financiar disponibil pentru Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” până în 2020.

Exemple practice în ceea ce privește impactul concret al Garanției pentru tineret/Inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”:

- programul francez *Emplois d'avenir* (Locuri de muncă de viitor), care a fost lansat în 2012 și este parțial finanțat prin Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”, urmărește să furnizeze locuri de muncă subvenționate pentru tinerii mai puțin calificați care trăiesc în zone defavorizate. Contractele de muncă au o durată de trei ani și sunt disponibile atât în ONG-uri, cât și în întreprinderi private. În 2016 au beneficiat de sprijin 150 000 de tineri.

- în Letonia, proiectul *Know and Do* (Știu și fac), care a fost lansat în 2015 și este finanțat de Fondul social european, sprijină desfășurarea de activități de informare la nivel municipal. Scopul este de a identifica, de a motiva și de a încuraja tinerii neînregistrați cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani, ajutându-i să își reia studiile sau formarea ori să își găsească un loc de muncă.

- în Croația, datorită finanțării din partea Fondului social european, funcționează în prezent unsprezece *Centre de orientare profesională pe tot parcursul vieții*. Acestea oferă gratuit servicii de orientare profesională pe tot parcursul vieții - „față în față” sau online - tuturor cetățenilor, acordând o atenție deosebită tinerilor.

2.2. Investiții în aptitudini, competențe și integrarea pe piața forței de muncă

Aptitudinile și competențele sunt o investiție esențială. În economia bazată pe cunoaștere, este indispensabil un set amplu de aptitudini și competențe¹¹. Investițiile în acest sens contribuie la facilitarea tranziției către viața activă, previn șomajul în rândul tinerilor și sprijină inovarea, competitivitatea și echitatea socială. Sistemele de învățământ trebuie să obțină rezultate mai bune, și anume rezultate bune în materie de învățare în cazul tuturor elevilor, în special al celor care provin din medii defavorizate. Trebuie să se pună un accent deosebit pe îmbunătățirea rezultatelor prin creșterea eficienței și a calității procesului de predare. Ameliorarea procesului de predare reprezintă un factor-cheie pentru îmbunătățirea calității și a eficienței.

Sistemele de învățământ profesional și tehnic de înaltă calitate facilitează tranziția tinerilor către piața forței de muncă. În special în timpul crizei, sistemele de învățământ profesional și de ucenicie bine dezvoltate s-au dovedit a fi una dintre cele mai eficiente modalități de a ține sub control șomajul în rândul tinerilor sau de a-l preveni. Motivul acestui

¹¹ Acest lucru este valabil pentru competențele de bază (cum ar fi cititul sau matematica), competențe-cheie (cum ar fi competențele digitale și antreprenoriale și limbile străine) și aptitudinile non-cognitive (cum ar fi munca în echipă și de gândirea critică).

succes este faptul că învățământul profesional și tehnic, învățarea la locul de muncă și, în special, stagiile de ucenicie sunt deosebit de eficiente în ceea ce privește furnizarea de competențe relevante pentru piața forței de muncă. În acest scop, Comisia sprijină implicarea activă a partenerilor sociali în îmbunătățirea calității ofertelor de învățământ profesional și tehnic și a promovat dezvoltarea unor parteneriate între instituțiile de învățământ și întreprinderi. Mai mult, prin furnizarea de dovezi și promovarea învățării reciproce pe baza priorităților comune, Comisia sprijină statele membre în efortul acestora de a-și îmbunătăți sistemele de învățământ profesional și tehnic.

Exemple de acțiuni ale UE în domeniul competențelor, al educației și al formării profesionale:

- în iunie 2016, Comisia a lansat **Noua agendă pentru competențe¹² în Europa**. Aceasta conține un pachet de măsuri care vizează dotarea unui număr mai mare de tineri cu competențe mai bune, o mai bună utilizare a competențelor existente și îmbunătățirea cererii și ofertei de competențe.

- începând din anul 2013, **Alianța europeană pentru ucenicii** a implicat state membre, parteneri sociali, întreprinderi, cadre didactice din învățământul profesional și tehnic și alte părți interesate pentru a îmbunătăți oferta, calitatea și imaginea și mobilitatea stagiilor de ucenicie. În plus, prin intermediul **Pactului european pentru tineret**, lansat în 2015 împreună cu întreprinderi europene de vârf pentru a crea împreună cel puțin 100 000 de oferte de ucenicii, stagii sau prime locuri de muncă de bună calitate, Comisia conlucrează cu comunitatea de afaceri pentru ca parteneriatele dintre mediul de afaceri și sistemul de educație să devină o normalitate. Pactul pentru tineret și Alianța pentru ucenicii au mobilizat deja peste 500 000 de oportunități de formare și de angajare pentru tineri, sub formă de angajamente din partea unor diverse întreprinderi și organizații. În paralel cu acțiunea de sporire a numărului și a calității oportunităților de ucenicie și de formare, Comisia colaborează strâns cu statele membre, cu partenerii sociali și cu cadrele didactice din învățământul profesional și tehnic pentru ca aceștia să își consolideze sistemele de învățământ profesional și tehnic.

- prima **Săptămână europeană a competențelor profesionale** (5-9 decembrie 2016) se va adresa unui număr de peste 500 000 de tineri, părinți, profesioniști, angajatori și parteneri sociali din întreaga UE, pentru a evidenția excelența și calitatea învățământului profesional și tehnic.

2.3. Oferirea de oportunități transfrontaliere și sporirea participării tinerilor

Învățarea, studiile și formarea într-o altă țară reprezintă o experiență unică și deschid noi orizonturi. Economiiile europene sunt strâns interconectate. Tinerii care au posibilitatea de a-și lărgi orizontul devin mai autonomi și au mai multă încredere în ei. Aceasta este o modalitate de a dobândi noi competențe și cunoștințe și reprezintă o experiență unică, deoarece tinerii învață cum să facă față diversității și să trăiască într-un mediu diferit.

Programul Erasmus+ oferă sprijin unor categorii diverse de tineri, inclusiv studenți, cursanți și ucenici din învățământul profesional și tehnic, voluntari și participanți la schimburi de tineri. În perioada 2014-2020, Erasmus+ dispune de un buget total de 14,8 miliarde EUR. Se preconizează că acesta va oferi sprijin unui număr de peste 4 milioane de tineri. Studii recente

¹² COM(2016) 381 final.

pun în evidență efectele concrete ale programului, în special în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională¹³. Riscul ca studenții care au beneficiat de mobilitate să se confrunte cu șomaj pe termen lung după absolvire este de două ori mai mic în comparație cu tinerii care nu au studiat sau nu au participat la activități de formare în străinătate. Unul din trei studenți care efectuează un stagiul în străinătate prin programul Erasmus+ primește o ofertă de muncă în întreprinderea în care a făcut stagiul. În plus, stagiarii Erasmus sunt, de asemenea, mai întreprinzători decât colegii lor care rămân în țară: un stagiar Erasmus din 10 și-a început propria afacere și mai mult de trei stagiați din patru intenționează să facă acest lucru sau își pot imagina că vor face acest lucru. În fine, studenții Erasmus au competențe sporite de soluționare a problemelor, sunt mai adaptabili, mai toleranți și au mai multă încredere decât cei care nu au beneficiat de această experiență în străinătate. Aceste competențe sunt foarte apreciate de angajatori, dar sunt atuuri esențiale și în viața socială și civică.

Într-o societate deschisă și democratică, este esențial ca, încă din tinerețe, persoanele să își asume responsabilități în calitate de cetățeni activi. Acest tip de cetățenie activă presupune ca tinerii să aibă posibilitatea de a participa și de a se face auziți. Pentru a fi activi în societate, tinerii trebuie să simtă că ceea ce fac contează și că pot influența deciziile care sunt importante pentru ei. În cooperare cu statele membre și cu părțile interesate, Comisia sprijină punerea în aplicare a Strategiei UE pentru tineret¹⁴. Aceasta are două obiective principale: să ofere oportunități mai multe și mai echitabile pentru tineri în domeniul educației și pe piața locurilor de muncă, precum și să încurajeze tinerii să participe activ la viața societății. O componentă esențială a strategiei este cea consultativă, participativă: datorită „dialogului structurat”, 170 000 de tineri din întreaga Europă au fost mobilizați pentru ca factorii de decizie politică să le asculte opiniile cu privire la politicile importante pentru ei.

Exemple de acțiuni ale UE în domeniul mobilității și al voluntariatului:

- Anul viitor se împlinesc 30 de ani de când există **programul Erasmus**, în tot acest timp aproximativ 5 milioane de tineri beneficiind de studii în străinătate. În perioada 2014-2020, datorită creșterii finanțării și diversificării ofertelor, se preconizează ca alte 4 milioane de tineri să beneficieze de acest program.

- Un instrument care permite tinerilor să se implice este **Serviciul european de voluntariat**, care a fost vectorul voluntariatului transnațional în ultimii 20 de ani. În fiecare an, serviciul sprijină aproximativ 10 000 de tineri voluntari care se deplasează în străinătate pentru a contribui la diferite cauze, cum ar fi activități pentru tineret, sprijin social pentru persoanele aflate în dificultate sau protecția mediului.

¹³ Capacitatea de inserție profesională a fost abordată în diverse studii, de exemplu:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/study/2014/erasmus-impact_en.pdf

https://www.agence-erasmus.fr/docs/2431_observatoire-n2.pdf

https://www.agence-erasmus.fr/docs/20140425_rapport-final_etude-impact-de-web.pdf

¹⁴ Rezoluția Consiliului din 27 noiembrie 2009 privind un cadru reînnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018) (2009/C 311/01).

3. Un nou impuls de a investi în tineri

Deși continuă să se înregistreze creștere economică și să se creeze locuri de muncă, nu trebuie să ne mulțumim cu aceste rezultate. Consecințele crizei sunt extinse și problemele generate de ani de șomaj masiv sunt un motiv de îngrijorare în multe părți ale Europei. UE are o tradiție lungă de inițiere și de promovare a unor politici și a unor acțiuni de sprijin pentru tineri. Cheia succesului este o acțiune colectivă, în care să fie implicați actori de la toate nivelurile, în special organismele publice responsabile și partenerii sociali. Comisia subliniază necesitatea înregistrării de progrese în următoarele trei linii de acțiune:

3.1. Posibilități mai bune de acces la încadrarea în muncă

- **Semestrul european impulsionează reformele la nivel național și emite orientări precise pentru anumite state membre.** În ultima Analiză anuală a creșterii, care lansează semestrul european 2017, Comisia a subliniat importanța acordării de prioritate investițiilor în capitalul uman, care implică îmbunătățirea capacității de inserție profesională a tinerilor și investirea în competențele și educația acestora.
- **Ar trebui să se asigure o punere în aplicare integrală și sustenabilă a Garanției pentru tineret în toate statele membre.** Angajamentul politic continuu și sprijinul financiar acordat Garanției pentru tineret au efecte concrete și sunt esențiale pentru ca activitatea desfășurată până în prezent să producă rezultate. Unele state au finalizat doar recent punerea în aplicare pe deplin a garanției, întrucât multe dintre măsuri au necesitat reforme substanțiale și parteneriate extinse, care, prin natura lor, reprezintă modalități noi și promițătoare de a furniza sprijin¹⁵. Având în vedere că situația s-a îmbunătățit în mai multe părți ale Europei, o prioritate-cheie pentru multe state membre va fi să se asigure că tinerii cu un nivel scăzut de calificare primesc un sprijin adecvat. Acest lucru implică o mai bună accesibilitate a Garanției pentru tineret și o mai bună conectare cu tinerii care nu sunt încadrați în muncă, nu urmează niciun program educațional sau de formare și care nu sunt înregistrați la serviciile publice de ocupare a forței de muncă. Implică, de asemenea, consolidarea cooperării între instituțiile publice și părțile interesate și îmbunătățirea capacității partenerilor, în special a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, de a pune în aplicare Garanția pentru tineret. Ar trebui introduse mecanisme mai bune pentru a se asigura faptul că tinerii primesc oferte de înaltă calitate, prin stabilirea unor standarde ale criteriilor de calitate. Furnizarea de programe de ucenicie în cadrul Garanției pentru tineret ar trebui să fie consolidată, deoarece reprezintă doar 4,1 % din oportunitățile valorificate până în prezent.
- **Pentru a facilita punerea în aplicare a Garanției pentru tineret în regiunile în care este cea mai mare nevoie de ea, ar trebui să se aloce mai multe resurse pentru punerea în aplicare a Inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”.** În cadrul revizuirii la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual, Comisia a propus suplimentarea alocării inițiale pentru Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” cu 1 miliard EUR în perioada 2017-2020. Din Fondul social european se va oferi o finanțare echivalentă de 1 miliard EUR. Dacă este aprobată, se preconizează ca această finanțare suplimentară să permită unui număr de aproximativ 1 milion de alți tineri să beneficieze de sprijin prin Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”.

¹⁵ COM(2016) 646 final.

3.2. Oportunități mai bune prin educație și formare

- **Comisia este hotărâtă să faciliteze cooperarea între statele membre și să sprijine eforturile acestora de a reforma sistemele de educație și formare.** Comisia își va spori sprijinul oferit statelor membre și, în 2017, va prezenta măsuri specifice pentru a moderniza învățământul școlar și cel superior, inclusiv actualizarea agendei de modernizare a învățământului superior, o inițiativă specifică privind monitorizarea absolvenților, o agendă pentru sprijinirea dezvoltării școlilor și a perfecționării profesorilor și o revizuire a Recomandării privind competențele-cheie pentru învățarea de-a lungul vieții, precum și alte măsuri de însoțire pentru a sprijini transformarea digitală în educație și îmbunătățirea accesului la învățarea și competențele digitale.
- Pentru a se înregistra progrese în ceea ce privește calitatea, oferta, atractivitatea și caracterul incluziv ale stagiilor de ucenicie și ale învățării la locul de muncă în învățământul profesional și tehnic, Comisia va propune un **cadru de calitate pentru stagii de ucenicie**¹⁶, în care va prezenta principiile-cheie ale conceperii și furnizării de programe de ucenicie la toate nivelurile, cu suficientă flexibilitate pentru ca acestea să poată fi aplicate în sistemele foarte diferite ale statelor membre. Cadrul de calitate ar putea să stea la baza asigurării calității stagiilor de ucenicie sprijinite prin programele UE (Garanția pentru tineret, inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”, Corpul european de solidaritate, Erasmus+ și Fondul social european).
- În 2017 va fi lansat un **serviciu de asistență care să vină în întâmpinarea cererii de stagii de ucenicie**, pe baza modelului de succes de învățare comparativă al serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, care va sprijini țările pentru a introduce sau a reforma sistemele de ucenicie. Acest serviciu de asistență va spori, de asemenea, schimburile de cunoștințe, cooperarea și învățarea reciprocă privind stagiile de ucenicie prin identificarea bunelor practici și consolidarea învățării reciproce. Un accent deosebit va fi pus pe mobilizarea actorilor în acțiuni concrete la nivel național, regional și local.
- Mobilitatea în cadrul învățământului profesional și tehnic aduce beneficii atât participanților, cât și angajatorilor. Studiile¹⁷ arată că șederile cu o durată mai lungă de 6 luni oferă cea mai mare valoare adăugată în ceea ce privește îmbunătățirea competențelor profesionale, personale și sociale. Cu toate acestea, în prezent, cea mai mare parte a stagiilor de ucenicie în alt stat membru au o durată scurtă (72 % mai puțin de o lună, iar 21 % între 1 și 3 luni). Pentru a răspunde apelurilor Parlamentului European de a spori calitatea și atractivitatea mobilității ucenicilor, Comisia are în vedere crearea unei noi componente de mobilitate în cadrul programului Erasmus+, denumită „**ErasmusPro**”, dedicată ucenicilor, de lungă durată (6-12 luni), prin care să se sprijine stagiile în străinătate. Un cadru de sprijin puternic, care va include o pregătire temeinică, o punere în aplicare structurată și o monitorizare

¹⁶ Acesta urmează să se bazeze pe avizul Comitetului consultativ pentru formare profesională intitulat *A Shared Vision for Quality and Effective Apprenticeships and Work-based Learning* („O viziune comună pentru o învățare la locul de muncă și stagii de ucenicie de calitate și eficiente”), adoptat la 2 decembrie 2016.

¹⁷ http://www.pedz.uni-mannheim.de/daten/edz-b/gdbk/07/analysis_leonardo_study_en.pdf

adecvată, va asigura impactul și calitatea mobilității. O cooperare strânsă cu angajatorii și cu alte părți interesate din Alianța europeană pentru ucenicii și Pactul pentru tineret¹⁸, precum și parteneriatele solide cu cadrele didactice din învățământul profesional și tehnic, cu organizațiile partenerilor sociali, cu organismele intermediare și cu serviciile publice de ocupare a forței de muncă, care să vizeze angajatorii locali, vor asigura o rezervă mai mare de întreprinderi pregătite să primească cursanți mobili din învățământul profesional și tehnic, în special ucenici.

3.3. Posibilități mai bune de manifestare a solidarității, de mobilitate în scop educațional și de participare

- În contextul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual, Comisia a propus să se dea un nou impuls mobilității în scop educațional printr-o **creștere semnificativă, cu 200 milioane EUR, a bugetului pentru Erasmus+ până în 2020.**
- Comisia se pregătește să instituie **Corpul european de solidaritate**, care va consolida bazele acțiunilor de solidaritate în Europa. Rețeaua va pune în legătură tineri entuziași și hotărâți care lucrează la un proiect comun de solidaritate. Această experiență îi va inspira și îi va încuraja pe tinerii care doresc să ajute, să învețe și să se perfecționeze, câștigând în același timp o experiență valoroasă, va asigura o bază extinsă pentru susținerea organizațiilor din întreaga Europă care oferă tinerilor ocazia de a-și manifesta solidaritatea și va răspunde nevoilor comunităților vulnerabile și ale structurilor publice naționale și locale în diverse domenii, cum ar fi furnizarea de alimente și adăpost persoanelor aflate în nevoie, curățarea pădurilor, sprijinirea regiunilor afectate de dezastre sau facilitarea integrării refugiaților.
- Pentru a consolida participarea civică a tinerilor, **Comisia va pregăti revizuirea Strategiei UE pentru tineret pentru perioada de după 2018.** În cursul anului 2017 se va efectua o amplă consultare a tinerilor și a principalelor părți interesate, pentru a discuta aspectele pe care se va concentra strategia în viitor. Un aspect esențial este modalitatea de a oferi tinerilor posibilități mai multe și mai bune de a participa activ la viața politică și la procesele democratice. Comisia va continua să își dezvolte și să își intensifice instrumentele de dialog și schimb de opinii cu tinerii (de exemplu, inițiativa „Un milion”, proiectul „O nouă narațiune despre Europa” și dialogul structurat).
- Mobilitatea tinerilor este esențială pentru creșterea conștiinței și identității europene. În conformitate cu sugestia Parlamentului European și cu ocazia celei de a 30-a aniversări a programului Erasmus, în 2017 Comisia va sprijini **mobilitatea multimodală pentru tinerii implicați într-un proiect educațional.** Aceasta oferă noi oportunități pentru ca generațiile tinere să descopere Europa și să beneficieze de propriile experiențe directe.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2387>

4. Concluzii

Prezenta comunicare „Investiția în tinerii Europei” cuprinde acțiuni concrete ale UE menite să ajute tinerii să obțină locuri de muncă și să valorifice oportunitățile de educație și de formare pe care le merită. Provocările sunt imense și cu ele se confruntă toate statele membre.

Numai printr-un parteneriat extins și printr-un angajament comun al UE și al statelor membre se poate schimba radical situația actuală. Acest lucru se înscrie și în spiritul apelului făcut de liderii UE din 27 de state membre în Declarația de la Bratislava.

Pe baza a ceea ce s-a realizat în ultimii ani, Comisia se angajează să coopereze strâns cu Parlamentul European și cu Consiliul pentru a spori sprijinul dedicat investițiilor în tinerii din întreaga Europă. Comisia va lucra în strânsă colaborare cu fiecare stat membru și cu părțile interesate de la toate nivelurile, pentru a le sprijini eforturile. De asemenea, Comisia așteaptă cu interes impulsul și deciziile Consiliului European din 15-16 decembrie 2016 pentru a se ajunge la un acord privind un set ambițios de inițiative pe baza celor trei linii de acțiune prezentate mai sus.